

کودکان غرغرو والدین کلافه

با کودکانی که غر می‌زنند و بهانه‌گیری می‌کنند چه کنیم؟

۱۰

نویسندگی زندگی جایگزین من است

گفت‌وگو با سروش چیت‌ساز، نویسنده داستان‌های کوتاه، رمان و فیلمنامه

۱۲

افتخار می‌کنم که مفسر بسکتبال بودم

گفت‌وگو با امیر ایلپایو که از نسل اول بسکتبالیست‌های ایران است

۱۵

پنجشنبه ۲۶ خرداد ۱۴۰۱ | ۱۶ ذی‌القعدة ۱۴۴۳ | شماره ۱۶۶

همیشه دلواپس محیط‌زیست ایران هستم

عکس: مونا قاضی

همیشه دلواپس محیط‌زیست ایران هستم

مجید مظفری، بازیگری شناخته‌شده است که دغدغه‌های غیربازیگری هم دارد

✓ سعيده مرادی
این روزها فعالیت‌های اجتماعی و غیرهنری هنرمندان، باعث می‌شود تا وجهه‌ای دیگر به آنها بخشیده شود. در این صورت مردم، مطمئن می‌شوند که دغدغه این گروه صرفاً هنر و امورات خودشان نیست. مجید مظفری بازیگر سرشناس و پیشکسوت سینما و تلویزیون از جمله هنرمندانی است که دغدغه‌های محیط‌زیستی دارد و یکی از اعضای انجمن هنرمندان حامی محیط‌زیست به‌شمار می‌رود که ترویج فرهنگ حفظ محیط‌زیست و منابع طبیعی از جمله اهداف و برنامه‌های آن است. مجید مظفری با توجه به وضعیت و مشکلات زیست‌محیطی از نگرانی و دغدغه‌های خودش برای آینده این خاک و نسل‌های آتی می‌گوید که قرار است وارث آن باشند. این هنرمند محبوب که از سال ۱۳۵۲ تا به امروز با نقش آفرینی در نقش‌ها و فیلم‌های پرطرفدار و پر مخاطبی چون «کشتی آنجلیکا»، «سگ کشی»، «جنگ نفتکش‌ها»، «مسافران» و «وقتی همه خوابیم» از چهره‌های برجسته سینما و تلویزیون به‌شمار می‌رود در گفت‌وگو با همشهری از نگرانی‌ها و نقدهایش در باره محیط‌زیست می‌گوید.

✓ شما از جمله هنرمندان و چهره‌هایی هستید که در این سال‌ها نشان داده‌اید دغدغه‌های محیط‌زیستی دارید. چرا فکر می‌کنید محیط‌زیست اینقدر مهم است؟

محیط‌زیست همیشه یکی از دلواپسی‌ها و دغدغه‌های من و بسیاری از هنرمندان بوده و هست. اینکه محیط‌زیست چرا و چقدر اهمیت دارد باید بگویم که اگر به محیط‌زیست خلی و آسمینی وارد شود، تمام سیستم و بخش‌ها و جنبه‌های مختلف زندگی انسان‌ها تحت‌الشعاع قرار می‌گیرد و نه تنها برای نسل امروز همه چیز به هم می‌ریزد که زندگی نسل‌های آینده و فرزندان ما نیز به مخاطره می‌افتد. به‌عنوان مثال تغییرات آب و هوایی یا هر گونه دخل و تصرف ناپایدار در محیط‌زیست می‌تواند باعث بروز و ظهور بیماری‌های فراوانی شود و حتی بیماری‌ها و امراض جدیدی را پدیدار کند که در سال‌های اخیر نمونه‌هایی از آن را دیده و شنیده‌ایم. همین آلودگی آب و هوا جدا از بیماری و مرگ‌ومیرهای ناشی از آن که آمارهای مربوط به آن را شاهد هستیم.

منتشر می‌شود، آرامش را هم از انسان‌ها گرفته است و باعث شده تا مردم به لحاظ روحی و روانی نیز آسیب ببینند و به‌اصطلاح اعصاب همه را خرد کرده است. نتیجه و تأثیر این اعصاب‌های خراب هم پر شدن بیمارستان‌ها و دادگاه‌ها و... است. اینکه انسان در زندگی آرامش داشته باشد بسیار مهم است و این آرامش ایجاد نمی‌شود مگر آنکه همه چیز سر جای خودش باشد و محیط‌زیست سالم و پاکیزه و شادابی داشته باشیم.

✓ مهم‌ترین دغدغه‌های محیط‌زیستی شما چیست و در حال حاضر مهم‌ترین مسئله محیط‌زیستی کشور را چه چیزهایی می‌دانید؟

یکی از موضوعات مهم که مسئولان نه فقط در ایران که در سراسر دنیا باید به آن توجه جدی و عملی داشته باشند، بحث تغییرات اقلیمی و

✓ به‌عنوان هنرمند، فکر می‌کنید این دست مشکلات اساساً راه‌حلی دارد؟

بسیاری از مشکلات زیست‌محیطی از جمله آلودگی هوای تهران راهکار و راه‌حل دارد. برای مثال تجمع تمام وزارتخانه‌ها و نهادهای مختلف در پایتخت قابل توجیه نیست و باعث شده تا آلودگی در تهران بیش از شهرهای دیگر باشد. همین موضوع عاملی شده تا این کلانشهر امروز از مشکلات زیست‌محیطی زیادی رنج ببرد. برای حل مشکلات شهر شاید بهتر باشد برخی از ارگان‌ها و نهادهای دولتی به شهرهای دیگر منتقل شوند. زیرا بخش عمده‌ای از جمعیت شهر به‌واسطه حضور همین بخش‌ها در پایتخت و اطراف آن سکونت دارند. وزارت نفت می‌تواند به خوزستان و شهرهای جنوبی برود، صنایع دستی و گردشگری می‌تواند به شهرهایی چون اصفهان می‌دهد و حتی تهران را هم درگیر خودش کرده است؟ سال‌های گذشته چنین مشکلاتی وجود نداشت و این موضوع یک چالش جدید و جدی و در پی آن مشکلات عدیدهای ایجاد شده است. ما درخصوص مسئله آب هم با کمبود روبه‌رو است. در شهر تهران با جمعیتی عظیم هم خودش یک مسئله مهم و حیاتی برای کشور است. همه اینها نتیجه سال‌ها دست بردن انسان‌ها در طبیعت و آسیب زدن به محیط‌زیست است که امروز فقط بخشی از پیامدها و نتایج نگران‌کننده آن را شاهد هستیم.

✓ به‌نظر من آلودگی هوا وجود گردوغبار و همچنین کم‌آبی و خشک شدن دریاچه‌ها و رودخانه‌ها و آب‌بین رفتن جنگل‌ها و مراتع از مهم‌ترین مشکلات زیست‌محیطی ایران هستند که باید فوراً چاره و تدبیری برای آنها پیدا کرد و به سرعت دست به کار شد

✓ سینما به‌ویژه سینمای مستند تا چه اندازه می‌تواند در بحث‌های فرهنگی و اجتماعی از جمله در مباحث آگاهی‌بخش و فرهنگ‌ساز باشد؟

متأسفانه ملاحظات بسیار زیادی که وجود دارد و همچنین وجود سانسور باعث شده تا انطور که باید و شاید برنامه‌های انتقادی و آگاهی‌بخش در بحث محیط‌زیست و دیگر حوزه‌های ساخته‌نشود. چرا؟ چون اگر در هر کجا بخواهی نقدی را مطرح یا مشکل و زشتی را به نمایش در بیاوری و برجسته کنی حتماً به یک ارگان یا مردم یک شهر و استان یا اعضای یک شغل و صنف برمی‌خورد و جلوی نمایش آن را می‌گیرند. اگر دقت کرده باشید، هم‌اکنون سینما و تلویزیون ایران تنها به ۲-۳ مورد خاص که معنادار و اشرار از جمله آن هستند آن هم به‌صورت محدود و کلی می‌پردازد، اما اگر بخواهند در مورد مشکلات و رفتارهای محیط‌زیستی برنامه‌ای ساخته و مشکلات در قالب یک داستان سینمایی یا تلویزیونی مطرح و نقد شود فوراً صدای اعتراض عده‌ای بلند می‌شود و متأسفانه در این زمینه سبتر مناسب فراهم نیست و در ایران خط قرمزهایی وجود دارد که نباید از آن‌ها عبور کرد. هم‌اکنون هم ساخت فیلم آنقدر گران شده که هیچ تهیه‌کننده و کارگردانی ریسک نمی‌کند به موضوعاتی بپردازد که ممکن است بعداً جلسوی نمایش و ارکان کارش گرفته شود. به همین دلیل فیلم و سریال و مستندهای بسیار کم و محدودی درباره محیط‌زیست و مسائلی از این دست ساخته شده و آنهایی که ساخته شده است نیز چندان صریح و بی‌پرده فرحش را نمی‌زند که بتواند روی مخاطب اثر گذار باشد.

✓ فعالیت هنرمندان و ورزشکاران و در مجموع سلبریتی‌ها در مباحث زیست‌محیطی چقدر تأثیر گذار است و تا چه اندازه می‌تواند در فرهنگ‌سازی و ایجاد دغدغه و

✓ لئوناردو دی‌کاپریو بازیگر معروف‌ترین محیط‌زیستی دنیا

✓ جین فوندا بازیگر نگران قطب شمال

✓ ژیل بوندشن بازیگر دغدغه‌ای برای آموزون

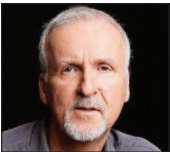
✓ رابرت ردفورد کارگردان و بازیگر محافظ‌دره فورک شمالی

✓ مریل استریپ بازیگر دغدغه‌های محیط‌زیستی

✓ جیمز کامرون کارگردان آقای کارگردان و دغدغه اقیانوس‌ها

چهره‌ها

چهره‌هایی که فعالیت‌های زیست‌محیطی دارند

یکی از بازیگران مطرح دنیا و چهره‌های شاخص هالیوود که در حوزه محیط‌زیست فعالیت دارد، لئوناردو دی‌کاپریو است. او فعالیت‌های زیست‌محیطی خود را از سال ۱۹۹۸ شروع کرد و در همان سال بنیادی را نیز با نام خودش تأسیس کرد تا به این وسیله به افزایش آگاهی و رسیدگی نسبت به مقوله‌های زیست‌محیطی به‌خصوص گرم‌شدن زمین، تجدید یا جایگزین کردن منابع انرژی و حفظ تنوع زیستی زمین کمک کند. دی‌کاپریو همچنین عضو هیأت رئیسه بسیاری از سازمان‌های زیست‌محیطی دیگر از جمله مؤسسه طبیعت وحشی دنیا، انجمن محافظت از منابع طبیعی، مؤسسه بین‌المللی رفاه حیوانات و دبانی سبز آمریکا نیز هست. این هنرمند مطرح در راستای فعالیت‌های محیط‌زیستی خود تهیه‌کنندگی ۲ فیلم به موضوع گرمایش جهانی با نام‌های فیلم مستند به نام «ساعت یازدهم» در سال ۲۰۰۷ و یک مستند با عنوان «پیش از سیل» محصول سال ۲۰۱۷ را برعهده داشت.

از دیگر چهره‌های مطرح فعال در حوزه محیط‌زیست جین فوندا است. این بازیگر مطرح هالیوود بارها درباره نجات محیط‌زیست صحبت کرده و یکی از سسختگویان این حوزه به‌حساب می‌آید. او در سال ۲۰۱۵ تازاریاتی‌اش را از حفاری قطب شمال و آب شدن یخ‌های قطبی بیان کرد و در سال ۲۰۱۷ نیز به‌منظور اعتراض به فرآوری سنگ‌های روغنی در آلبرتا عازم کانادا شد. جین فوندا در مصاحبه‌ای گفت: مشکل تغییرات اقلیمی، مشکل تمدن نسل ماست. اگر ما کوششی در راستای متوقف کردن این مسئله انجام ندهیم، روی همه چیز زندگی ما تأثیر می‌گذارد. جین فوندا همچنین در اعتراضاتی که با هدف آگاهی‌رسانی درباره خطرات تغییرات اقلیمی روبه‌روی کنگره آمریکا شکل گرفت، شرکت کرد، برای بار سوم بازداشت شد و در همان حال و با دستان دستبند زده، دستاتش را بالا برد و بابت جایزه بقایی که همان روز به او اهدا شده بود تشکر کرد.

ژیل بوندشن، بازیگر برزیلی و یکی از معروف‌ترین سوپرمدل‌های دنیاست که توجه به محیط‌زیست از اولویت‌های اوست و کوشش‌های زیادی برای حفظ محیط‌زیست و کره زمین انجام داده است. یکی از اقدامات مهم او تأسیس خط قره‌آوری سازگار با محیط‌زیست به‌نام اینیما بوده تا از این طریق برای محافظت از جنگل‌های استوایی آمازون، پول جمع کند. بوندشن همچنین پروژه آب تمیز را نیز برای پرورش گیاهان ارگانیک در کشور راگانش برزیل راه‌اندازی کرده است. این بازیگر برزیلی که عنوان سفیر حسن‌نیت برنامه زیست‌محیطی سازمان ملل را یک می‌کشد به مناسبت تولد ۴۰ سالگی خود اقدام به کاشت ۴۰ هزار اصله درخت کرد و در این مورد توضیح داد که سال‌ها برای پروژه‌های مختلف درخت‌کاری کرده است و باور دارد که این راه‌بهترین راهی است که او برای جای‌گشت به مادر طبیعت می‌شناسد.

رابرت ردفورد، کارگردان و بازیگر معروف آمریکایی دهه‌های متصادمی است که به‌عنوان نماینده محیط‌زیست فعالیت دارد. او از سالیانی غیرانتفاعی به عنوان سازمان حفاظت ساندنس تأسیس کرده است که فعالیت‌هایی برای حفاظت از دره فورک شمالی در ایالت یوتای آمریکا انجام می‌دهد. این کارگردان مطرح آمریکایی همچنین بر طریق مرکز ردفورد که در سال ۲۰۰۵ تأسیس شد هر سال برنامه‌های متعددی برای آگاهی‌بخشی درباره اهمیت حفاظت از محیط‌زیست برگزار می‌کند. این مرکز به استفاده از قدرت فیلم‌های مستند تلاش داشته است تا توجه اجتماعی را به این مسائل جلب کند. ردفورد درباره تلاش‌های این مرکز گفته است: این مرکز به فیلمسازان کمک می‌کند تا با ساختن فیلم نسبت به آینده بشریت امید خلاق کنند. این فیلمسازان ما را به سمت یافتن راه‌حلی برای چالش‌های بزرگ هدایت و برای رودررو شدن با آنها آماده می‌کنند.

مریل استریپ یکی از پرافتخارترین بازیگران هالیوود در تاریخ سینما محسوب می‌شود که افتخارات بسیاری را در کارنامه کاری خود دارد. او تاکنون ۲۱ بار نامزد دریافت جایزه اسکار و ۲۲ بار نامزد دریافت جایزه گلدن گلوب شده و ۳ جایزه اسکار و ۸ جایزه گلدن گلوب را از آن خود کرده است. موفقیت‌های این هنرمند توانا تنها به بازیگری محدود نمی‌شود. مریل استریپ سال‌ها بی‌وقفه برای حفاظت از کره زمین کوشش کرده است. او در سال ۱۹۹۸ سازمان مادران و سایرین را تأسیس کرد؛ گروهی زیست‌محیطی که در آن اطلاعات و شندارهای درباره وجود مواد شیمیایی و خنصره‌کش‌ها در محصولات خانگی‌های ارانه می‌شد. البته این گروه آنچنان دوام نداشت و در سال ۲۰۰۱ از هم پاشید. این ستاره هالیوودی که مادر ۲ فرزند نیز هست، عضوی از مؤسسه زیست‌محیطی سلامت بچه‌ها نیز است.

یکی دیگر از فعالان مطرح محیط‌زیست کلمرون است. کارگردان صاحب نام و برنده اسکار فیلم‌های سینمایی معروفی همچون «تایتانیک» (Titanic) و «آواتار» (Avatar). کلمرون که محیط‌زیست جزو دغدغه‌های او به‌حساب می‌آید، فیلم «آواتار ۲» را نیز با توجه به موفقیت بحرانی محیط‌زیست جهانی ساخته است. او در یکی از ویدئوهای اینستاگرامی‌اش چنین گفت: نکته کاری که من انجام می‌دهم، این است که بگویم، اقیانوس‌ها برای ما مهم هستند؛ قلب ما به‌خاطر اتفاقاتی که در اقیانوس‌ها روی می‌دهد، شکسته و باید کاری در این جهت انجام بدهیم. من می‌خواهم همه را به چالش بکشم. اگر خودتان را دوستدار محیط‌زیست می‌دانید، من به شما می‌گویم در صورتی که واقعا کاری انجام ندهید و حیات گیاهان و محیط‌زیست را آینده فرزندانمان برایتان مهم نباشد، نمی‌توانید خود را دوستدار واقعی محیط‌زیست بدانید.